

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Fremsat den 16. oktober 1975 af *Gert Petersen* (SF), *Rita Christensen* (SF) og *Morten Lange* (SF).

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 473 af 17. september 1975, foretages følgende ændringer:

1. § 41, stk. 1, nr. 2, affattes således:

„2. som er ud over den undervisningspligtige alder, men ikke er fyldt 65 år, og“.

2. § 46, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

„Dagpengenes størrelse fastsættes af kassen for hvert kvartal.“

3. § 47 affattes således:

„§ 47. Dagpengene kan højst fastsættes til et sådant beløb, at det for en uge svarer til en ugeløn ved fuld, sædvanlig arbejdstid med den af Danmarks Statistik offentliggjorte timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) for faglærte arbejdere inden for håndværk og industri i hovedstaden i nærmest foregående kvartal. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb.“

4. § 48 affattes således:

„§ 48. Har en kasse fastsat dagpengene mere end 10 pct. under maksimumsbeløbet, uden at dette, jfr. herved § 51, er begrundet i lønniveauet inden for kassens område eller inden for de grupper, der hører under dette område, kan en vedtagelse om at forhøje dagpengene først få virkning fra begyndelsen af det kvartal, der ligger mindst 3 måneder efter, at kassen har underrettet arbejdsdirektoratet om vedtagelsen. I dette kvartal

beregnes medlemsbidraget efter det forhøjede dagpengebeløb.“

5. I § 51, stk. 1, 1. pkt., ændres „der udgør $\frac{9}{10}$ af summen af“ til: „der svarer til“.

6. I § 53, 3. pkt., ændres „6 måneder“ til: „3 måneder“.

7. § 54, stk. 2, ophæves.

8. § 55 ophæves.

9. § 61, stk. 3, ophæves.

10. § 63, stk. 1, affattes således:

„Dagpenge må ikke udbetales til et medlem, der ikke er fyldt 60 år, som uden fyldestgørende grund vægrer sig ved at overtage passende arbejde, der anvises ham af arbejdsformidlingen, og for hvilket lønnen ikke er lavere end den, som efter overenskomst mellem arbejdsgivere og lønmodtagere gælder for tilsvarende arbejde.“

11. § 63, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

12. I § 65 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

„Stk. 3. Såfremt et medlem ikke inden for de sidste 3 år har haft arbejde som lønmodtager i en tid, der sammenlagt svarer til fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger, iværksætter kassen på ny den i stk. 1 omtalte undersøgelse.“

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

13. I § 67 ændres „15 timer“ til: „10 timer“.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget svarer på en række punkter til de af socialistisk folkeparti henholdsvis den 20. november 1974 i folketingsåret 1974-75, 1. samling (lovforslag nr. 69, Folketingstidende 1974-75, 1. samling, forhandlingerne sp. 1769, tillæg A. sp. 1741) og den 20. februar 1975 i folketingsåret 1974-75, 2. samling (lovforslag nr. 61, Folketingstidende 1974-75, 2. samling, forhandlingerne sp. 251 og sp. 999, tillæg A. sp. 1213) fremsatte lovforslag.

Det vigtigste formål med disse to identiske lovforslag var at sikre fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, dog med et loft, der imidlertid er betydelig højere end det nuværende, og at gennemføre en række andre forbedringer i den gældende lovgivning. På sidstnævnte område er en del af de forslag, der rummedes i de to identiske lovforslag, imødekommet gennem en ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (lov nr. 236 af 12. juni 1975). Allerede derfor er der ikke tale om fuld identitet mellem nærværende lovforslag og de to lovforslag, socialistisk folkeparti fremsatte den 20. november 1974 og den 20. februar 1975.

Hertil kommer, at den økonomiske krises videre forløb og den fortsat yderst alvorlige arbejdsløshed rejser nye problemer. Mens det tidligere var en ganske ringe minoritet, der blev ramt af den gældende lovs § 55, må man nu forvente en stærk stigning i antallet af dem, der rammes. Derudover forrykker arbejdsløsheden balanceforholdet mellem arbejdsmarkedets parter på en sådan måde, at § 63 — som i forvejen var urimelig og „skæv“ — kan få meget negative følger for lønmodtagersiden. Endelig er der andre urimeligheder i gældende lovgivning, som bør rettes.

På hele denne baggrund er der i nærværende lovforslag inddraget en række områder, som ikke blev berørt i de to tidligere lovforslag, der som omtalt blev fremsat af socialistisk folkeparti i 1. og 2. samling 1974-75.

Forslagsstillerne er vidende om, at arbejdsministeren har nedsat et udvalg til gennemgang af spørgsmål i forbindelse med den her berørte lovgivning, og at det er hensigten at fremsætte forslag på baggrund af udvalgets arbejde. Forslagsstillerne finder imidlertid dels, at de problemer, det her drejer sig om, er af hastende karakter, og dels, at de i nærværende forslag fremsatte tanker bør øve indflydelse på både udvalgets arbejde og lovgivningen. Derfor er lovforslaget fremsat trods det nedsatte

udvalgs virksomhed. I øvrigt har forslagsstillerne mærket sig, at det i den betænkning, der blev afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 23. maj 1975, og hvori tre partier i deres mindretalsudtalelse tog initiativ til det af arbejdsministeren nu nedsatte udvalg, af disse tre partier bl. a. udtales: „Det forudsættes dog, at nødvendigt lovarbejde på dette område ikke undlades på grund af udvalgets arbejde.“

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Selv om aldersgrænsen for medlemskab nu er nedsat fra 18 til 17 år, hvilket er et fremskridt, må det dog anses for en betydelig smidigere formulering at anvende den undervisningspligtige alder som laveste aldersgrænse for medlemskabet.

Til nr. 2-5.

Forslagene indebærer, at de arbejdsløse får fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, dog med et loft, som ifølge forslaget sættes til gennemsnittet for faglærte arbejdere inden for håndværk og industri i hovedstaden.

Til nr. 6.

Den pågældende restriktion ønskes reduceret.

Til nr. 7.

Hermed foreslås bortfald af den såkaldte „180 dages regel“, som i forvejen må anses for urimelig, og som netop nu rammer meget hårdt, fordi ungdommen, herunder de nyligt udlærte, er en af de grupper, der er værst ramt af arbejdsløshed.

Til nr. 8.

Den såkaldte „26 ugers regel“ er i forvejen i bedste fald tvivlsom, men har næppe haft større praktisk betydning i den sidste halve snes år. Det har den fået nu som følge af en massearbejdsløshed, lønmodtagerne ikke selv er skyld i. Derfor foreslås den afskaffet. Der henvises i øvrigt til nr. 10.

Til nr. 9.

Det kan ikke være rimeligt, at arbejdsløse, der er berettigede til understøttelse, skal miste denne ret, fordi nogle af deres kolleger er ude i en konflikt, som de pågældende arbejdsløse i øvrigt ikke har noget at gøre med. Tværtimod fungerer den hidti-

dige bestemmelse som en mekanisme, hvorved der kan lægges et moralsk pres på de af konflikten omfattede medlemmer for at få dem til at afslutte konflikten.

Til nr. 10.

Der kan argumenteres for, at det offentlige, når det finansierer over fire femtedele af understøttelsen, har et vist krav på, at anvist arbejde modtages. Men denne mulighed må ikke misbruges, hverken af det offentlige eller arbejdsgiverne, og derfor er der i det følgende stillet forslag om betydelige indskrænkninger i denne mulighed, jfr. nr. 11 og 12. Derudover bør den ældre arbejdskraft, på hvis slidsomme indsats gennem mange år den nuværende samfundsrigdom beror, have mulighed for helt frit at tage stilling til, om anvist arbejde kan modtages.

Bestemmelser om repressalier mod en lønmodtager, der „uden fyldestgørende grund forlader sit arbejde, eller hvis ledighed skyldes utilbørlig adfærd på arbejdspladsen“, er moralsk urimelig og ubalanceret, eftersom der ikke findes lovhjælp til at iværksætte repressalier mod arbejdsgivere, der „uden fyldestgørende grund“ afskediger arbejdskraft, eller som udviser „utilbørlig adfærd på arbejdspladsen“. Desuden er sådanne bestemmelser meget lette at misbruge fra arbejdsgiverens side, ikke mindst i en situation med massearbejdsløshed. Endelig indebærer de en meget alvorlig indskrænkning i, hvad der bør være lønmodtagerens frie ret til at forlade en arbejdsplads, som han/hun af den ene eller anden grund er utilfreds med.

Til nr. 11.

Denne bestemmelse er en alt for vidtgående fortolkning af § 63, stk. 1, nr. 1. Selv om der kan argumenteres for, at samfundet, som finansierer langt det meste af arbejdsløshedsunderstøttelsen, også kan stille visse krav om at modtage anvist arbejde, er denne fortolkning uacceptabel. Den indebærer, at samfundet (arbejdsformidlingen) og arbejdsgiverne kan rokere rundt med arbejdskraft efter forgodtbeholdende, og tildeler dermed arbejdskraften en underordnet rolle, der er helt i strid med demokratiske principper.

Til nr. 12.

Den nye affattelse er en konsekvens af forslaget om at ophæve 26 ugers reglen, for så vidt angår dennes virkninger for selve arbejdsløshedsunderstøttelsen. En situation som den, der beskrives i gældende lovs § 55, er yderst alvorlig, men bør ikke løses ved repressalier — og sådan opfattes § 55 af de arbejdssøgende. Tværtimod bør den udløse en forstærket indsats for at løse den pågældendes arbejdsproblem.

Det forudsættes, at den undersøgelse, der iværksættes i henhold til den nye affattelse, sker under inddragelse af social, juridisk og anden ekspertbistand, eventuelt i samarbejde med de relevante sociale myndigheder.

Til nr. 13.

Herved bliver det lettere at få understøttelse, når der er tale om et begrænset deltidsarbejde.